

कारवर्तना । पञ्चादुवाचूस्वदाश्च जटरे च प्रपौडिताः ।
 पूरिताः शङ्कुलामिष हस्तयोश्चापि कीलिताः । योषापा-
 येन लघ्वलः प्रयान्यन्त्ये सुदुःखिताः । जिह्वाशङ्कु
 प्रवेष्टेनालघ्व नीयन्ति रज्जुना । ललाटामर्दचन्द्रेण
 शिथ्यमाना यतस्ततः । शिथ्ये सटपथे बद्धा नीयन्ते-
 न्ये च रज्जुना । नाशाण्वहरणा च समाकृष्यन्ति
 चापरे । भिक्षाः कपोलयोरज्वालकष्यन्ते ते तथौड-
 योः । विभिन्नाशोदरे चान्ये तप्तशङ्कुलया नराः ।
 क्रिष्यन्ते कर्णयोश्चान्ये भिक्षाश्च विकुरे परे । क्षिप्वाप-
 पादहस्ताश्च क्षिप्तकस्यौठनासिका । संक्षिप्तशिरःपट्टणाश्लि-
 क्षभिन्नाङ्गसम्भवः । पृष्ठदामानाः कुलैश्च भिद्यमानाश्च
 शायकैः । इतस्ततः प्रधावन्ति क्रन्दमाना निराश्रयाः ।
 सुहरौहोहदगुह्ये हन्यमाना सुहृत्सुहृदः । कपैश्च विविधै-
 र्गैर्व्यतितागिनसमप्रभैः । भिन्द्योपालैर्विभिद्यन्ते स्ववन्तः
 प्रबयोषितम् । लमिजगधाश्च नीयन्ते सत्तता विवशा
 नराः । याचमानाश्च सलिलमलज्वापि बुभुक्षिताः ।
 छायां प्राथ्वमानाश्च योतात्तां अन्तर्गुणः । दान-
 कीना प्रयान्येवं याचन्तो भिषखा नराः । गृहीतदा-
 नपाथेयाः सुखं यान्ति यमानश्चम् । एवं प्रयान्ति
 कटेन प्राप्ताः प्रेतपुरं तदा । प्रज्ञापितास्तदा दूतैर्निवेश्यन्ते
 यमायतः । तत्र ते शुभकर्माणस्तान् सम्मानवेद्यवसः ।
 स्वागतासनदानेन प्राद्याध्यैष प्रियेण च । धन्या यूयं
 महात्मानः स्वात्मनोहितकारिणः । येन दिव्यसुखाद्याय
 भवद्भिः कृतं कृतम् । इदं विमानमारुह्य दिव्यस्त्री-
 भोगभूषितम् । स्वर्गं गच्छध्वमस्तु सर्वकामसमन्विताः ।
 तत्र भुक्त्वा महाभोगांस्तदन्ते पुण्यसंज्ञयात् । यत्कि-
 ञ्चिदल्पमशुभं पुनस्तदिह भोक्ष्यथ । ते चापि धर्मराजानं
 नराः पुण्यानुभावतः । पश्यन्ति सौम्यवदनं पितृभूतमि-
 वात्मनः । ये पुनः क्रूरकर्माणस्ते पश्यन्ति भयानकम् ।
 मापावृष्टमनयना विपरीतात्मवुद्धयः । दंष्ट्राकरावद्वदनं
 भकुटीकुटिलेक्षणम् । ऊर्ध्वकेशं महाशूलं प्रस्फुर-
 दंघरोत्तरम् । अष्टादशभुजं क्रुद्धं नीलाञ्जनचय
 प्रभम् । सर्वायुधोद्यतकरं समदण्डेन तर्जितम् । महा-
 नक्षत्रमाकृतं दीपान्निसमञ्जोचनम् । रक्तमाख्याम्बर-
 धरं महाभैरुमिषोच्छ्रितम् । प्रलयाब्जदुर्निर्घोषं पिबन्
 जिव सागरम् । यमनमिव त्वं लोक्यसुप्तिरन्निवाभनम् ।
 अत्युच्यते तत्समीपस्थः कालानलसमप्रभः । कालदा-
 ऊर्ध्वसङ्काशः कृतान्तश्च भयानकः । सारो चोपा महामारी

कालरात्री च दारुणा । विविधाः व्याधयः कष्टा नाना
 रूपा भयावहाः । यत्किञ्चलाङ्गुलकराः पाशचक्रासिधा-
 रिणः । चक्रदण्डधरा रौद्राः सुरतूष्णधनुर्धराः । असं-
 ख्याता महावोर्ध्याः क्रूराञ्जनसमप्रभाः । सर्वायुधोद्यत-
 करा यमदूता भयानकाः । अनेन परिवारेण महाघोरेण
 संहृतम् । यमं पश्यन्ति पापिष्ठाश्चित्ततप्तश्च भोषणम् ।
 निर्भृतसयति चाल्यं यमस्तान् पापकर्माणि । चित्तगुप्तश्च
 भगवान् धर्मयाक्यैः प्रबोधयेत् । भो भो दुष्कृत-
 कर्माणि ! परद्रव्यापहारिणः । । गर्विता रूपवीर्येण
 परदारविमर्हकाः । । यत् स्वयं क्रियते कर्म तत् स्वयं
 भुञ्जते जनाः । तत् किमात्मापचातार्यं भवद्भिर्दुष्कृतं
 कृतम् ? इदानीं किं प्रतप्यध्वं ? पीद्यमानाः स्वकर्माभिः ।
 भुङ्क्ष्वस्वानि कर्माणि नात्र दोषोऽस्ति कस्यचित् । एते ते
 पृथिवीपालाः संप्राप्तान्त्वमोपतः । स्वकीयैः कर्मभिर्घोरैः
 दुष्प्रज्ञाबलदरिताः । भोभोवृषा ! दुराचाराः ! प्रजा-
 विध्वंसकारिणः ! । अल्पकालस्य राज्यस्य कृते किं
 दुष्कृतं कृतम् ? । राज्यलोभेन मोहेन बलादन्यायतः
 प्रजाः । विध्वंसिताः फलं तस्य भुङ्क्ष्वमधुना नृपाः । ।
 क्व तद्राज्यं कलत्रश्च यदर्धमशुभं कृतम् । तत् सर्वं
 संपरित्यज्य यूयमेकाकिनः स्थिताः । पश्यामस्तुह्वलं
 वीनो येन तद्दृष्टताः प्रजाः । यमदूतैस्ताद्यमाना
 अधुना कीदृशं भवेत् । एवं बह्विधैर्वाक्यैरुपालब्धाय-
 मेन ते । शोचन्तः स्वानि कर्माणि तूष्णीं तिष्ठन्ति
 पार्थिवाः । इति धर्मं समादिश्य नृपाणां धर्मराट्
 पुनः । तत्पापपङ्कशुद्धार्थमिदं वचनमब्रवीत् । भोभो-
 शराडा महाचण्डा गृहीत्वा नृपतीनिमान् । विशो-
 धयध्वं पापेभ्यः क्रमेण नरकाग्निना । ततः शीघ्रं
 ससुखाय नृपान् संगृह्य पादयोः । भ्रामयित्वातिवे-
 गेन निक्षिप्योर्ध्वं प्रगृह्य च । सर्वप्रायेण महता प्रत-
 प्रोऽथ शिलातले । व्यास्तालयन्ति तरसा वज्रणेय महा-
 द्रुमम् । ततः स राजदेहान्तःप्रविष्टो जङ्घारोहतः ।
 निःसङ्कः स तदा देहो निश्चेदस्य प्रजायते । ततः शवायु-
 ना स्मृतः यमैरुज्जीवते पुनः । ततः पापविशुद्धार्थं
 जिह्यते नरकार्णवे । अष्टाविंशतिरेकाधः क्षितेर्नरककोटयः
 सप्तमस्य तलस्थान्ते घोरे तमसि संस्थिताः । घोराऽथ
 प्रथमा कोटिः सुघोरा तदधःस्थिता । अतिघोरा
 ततोया च घोरघोरा चतुर्थिका । पञ्चमी घोररूपा
 च कोटिरेका प्रकीर्षिताः । षष्ठी तरलभावास्या सप्तमी